

Arbeidsmarktflits

Werk en gezin in de stad

29 August 2005

Vrouwen hebben minder vaak dan mannen een betaalde baan. Bij de oudere generaties heeft dit te maken met het kostwinnersmodel dat in België lang standhield, maar in de jongere generaties is intussen het tweeverdienersmodel de regel geworden. Toch zijn er nog altijd veel vrouwen die een stapje terug zetten uit het beroepsleven als er kinderen komen. Van de Belgische vrouwen tussen 18 en 44 jaar die onder één dak wonen met hun partner en kinderen zijn er slechts twee op de drie aan het werk. De mannelijke partners hebben in negen op de tien gevallen een job.

Voor gegevens over de combinatie van werk en gezin in België moesten we tot hertoe een beroep doen op – meestal vrij algemene - enquêtedata. De recente cd-rom van het Datawarehouse Arbeidsmarkt laat toe aan de hand van administratieve data een zeer gedetailleerd beeld te geven van dit thema bij de Belgische bevolking.

De cd-rom bevat onder meer gegevens over alle Belgische gemeenten. Ter illustratie gaan we in op de combinatie werk en gezin in de Belgische gewesten en in dertien Vlaamse steden. De tabel toont de werkzaamheidsgraad – dit is het aandeel werkenden in een bevolkingsgroep - van vrouwen en mannen tussen 18 en 44 jaar voor drie verschillende gezinsposities. We merken op dat niet alle voorkomende gezinsposities in de tabel opgenomen zijn

Bij de **alleenstaanden** – personen zonder gezinslast dus – zijn er doorgaans weinig verschillen in arbeidsdeelname tussen vrouwen en mannen. In België heeft iets meer dan 70% van de alleenwonenden een betaalde baan, zowel bij vrouwen als bij mannen. Alleenstaanden vormen de enige gezinspositie waarin de werkzaamheidsgraad van vrouwen die van mannen soms overtreft. In de meeste van de hier besproken steden is dit het geval. In Genk, Leuven en Oostende zijn er op honderd alleenstaande vrouwen zelfs vijf méér aan het werk dan bij de alleenstaande mannen.

Van de Belgische vrouwen (18-44 jaar) die **samenwonen met hun partner en kinderen** is 66,7% aan het werk. Hun partners hebben in 89,8% van de gevallen een betaalde baan. Hoewel de meerderheid van de Vlaamse vrouwen aan het werk blijft wanneer ze moeder worden, is er dus nog steeds een behoorlijk deel dat zich volledig wijdt aan de zorg voor het huishouden en de kinderen. De verschillen tussen de Vlaamse steden zijn echter opmerkelijk. In Antwerpen en Genk bijvoorbeeld ligt het aandeel werkenden bij de vrouwen uit koppels met kinderen bijzonder laag (resp. 56,3% en 53,9%). De situatie in deze steden is vergelijkbaar met die in het Brussels Gewest. De kloof met de mannen in dezelfde gezinspositie is hier bijzonder groot. Heel anders is het gesteld in Leuven: daar is het verschil tussen de arbeidsdeelname van moeders en vaders het kleinst. De stad behoort met Aalst, Brugge, Kortrijk en Roeselare tot een groep steden met een zeer hoog aandeel werkende moeders: drie op de vier vrouwen uit koppels met kinderen werken buitenshuis.

Eenoudergezinnen vormen een snel groeiende gezinspositie. In België staat bijna een op de tien vrouwen tussen 18 en 44 jaar aan het hoofd van een eenoudergezin. De arbeidsmarktpositie van deze alleenstaanden met kinderen is ondanks het feit dat ze gezinshoofd zijn, doorgaans veel minder gunstig dan die van moeders die samenwonen met een partner. In België heeft amper de helft van de alleenstaande moeders een betaalde baan (52,3%). Vooral in Brussel en Wallonië ligt de werkzaamheidsgraad van deze vrouwen laag. Maar ook in een aantal Vlaamse steden als Antwerpen, Genk en Gent heeft nauwelijks meer dan de helft van de alleenstaande moeders betaald werk.

De cd-rom van het Datawarehouse Arbeidsmarkt kost 50 euro en is te bestellen via http://ksz-bcss.fgov.be/nl/statistiques/stats_1.htm

Tabel. Werkzaamheidsgraad van vrouwen en mannen 18-44 jaar (31 december 2002)

	Alleenstaand		Samenwonend (al dan niet gehuwd) met partner en kinderen		Hoofd eenoudergezin	
	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Belgie	73,9	72,3	66,7	89,8	52,8	72,3
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	70,8	67,2	51,2	76,8	46,3	60,2
Wals Gewest	64,2	63,0	61,4	86,1	42,1	64,1
Vlaams Gewest	81,0	80,7	71,4	93,2	65,4	81,7
<i>13 steden</i>						
Aalst	81,7	80,4	75,0	93,0	67,7	77,9
Antwerpen	76,6	73,6	56,3	85,9	55,3	70,9
Brugge	83,1	83,2	76,4	94,6	71,3	83,3
Genk	72,2	67,7	53,9	83,8	48,8	72,1
Gent	76,3	73,1	66,2	87,9	55,9	68,2
Hasselt	79,2	80,7	71,5	92,7	64,6	85,9
Kortrijk	78,5	78,6	74,7	93,8	63,5	82,0
Leuven	82,0	77,5	75,5	91,2	67,4	81,1
Mechelen	81,3	77,8	67,6	88,6	60,5	80,7
Oostende	75,0	70,6	66,8	89,3	57,5	71,5

Oostende	75,0	70,6	66,8	89,3	57,5	71,5
Roeselare	83,3	80,4	77,9	96,0	73,5	82,8
Sint-Niklaas	81,2	78,1	69,8	93,4	68,3	83,9
Turnhout	78,5	77,4	70,1	91,3	57,7	76,3

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt bij de KSZ (Bewerking Steunpunt WAV)